UPV.
POLICY BRIEF
ปีที่ 2 | ฉบับที่ 2/2566

ผลัก “งานวิจัยท่องเที่ยว” ช่วยไทยฝ่าโควิด-19
ดัน การสร้างโอกาสพลิกฟื้นหลังวิกฤต
พร้อม สนองตลาดเป้าหมาย

สกสว
UPV. หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.)

ประเด็นสำคัญ

- **“การท่องเที่ยวไทย”** เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญต่อภาคเศรษฐกิจไทยอย่างมาก โดยในปี 2562 (ช่วงก่อนเกิดวิกฤตโควิด-19) จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าไทยกว่า 39 ล้านคน ถือเป็นอันดับ 1 ในประเทศอาเซียน รายได้จากภาคการท่องเที่ยวมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 17.79 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) การเติบโตของภาคการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องนี้ยังส่งผลให้เกิดโอกาสและกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ที่หลากหลายที่รองรับพลวัตโลก ได้แก่ **(1) การท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ (2) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ** และ **(3) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้วยการใช้เทคโนโลยี**
- จุดเปลี่ยนสำคัญของภาคการท่องเที่ยวไทยและทั่วโลก เกิดขึ้นตั้งแต่ปี 2563 โดย**วิกฤติโควิด-19** ที่ลุกลามไปทั่วโลก ทำให้เกิดการหยุดชะงักของภาคธุรกิจท่องเที่ยวของประเทศไทยและธุรกิจเกี่ยวเนื่องในวงกว้าง อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาดังกล่าวกลับสะท้อนให้เห็นบทบาทของ **“งานวิจัยท่องเที่ยว”** ที่เด่นชัดมากขึ้นต่อการพัฒนาภาคการท่องเที่ยวของประเทศ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ได้แก่ (1) โควิด-19: การเร่งสานต่องานวิจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ (2) Phuket Sandbox: ผลเชิงประจักษ์จากการผลักดันงานวิจัยให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ตอบสนองได้ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ และ (3) ตอบสนองตลาดท่องเที่ยวจีน: งานวิจัยเสริมทัพการท่องเที่ยวไทย เปิดรับนักท่องเที่ยวจีน
- **1. โควิด-19: พลิกวิกฤติเป็นโอกาสในการเร่งสานต่องานวิจัยการพัฒนาท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่รองรับพลวัตโลก พร้อมปรับมุมมองความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย**จากเดิมที่งานวิจัยเป็น **“เพื่อนคู่คิด”** เปลี่ยนเป็น **“ที่พึ่ง”** โดยการใช้ประโยชน์จากวิจัยเพื่อสร้างทางรอดในการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวท่ามกลางวิกฤตโควิด-19 เช่น งานวิจัยขับเคลื่อนการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ (Carbon Neutral Tourism) อย่างเป็นรูปธรรม งานวิจัยต้นแบบการบริหารจัดการ WellHotel เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพ และงานวิจัยการออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยรถไฟบนเส้นทางสายประวัติศาสตร์ 3 จังหวัดล้านนา (เชียงใหม่-ลำพูน-ลำปาง) เป็นต้น
- **2. Phuket Sandbox: ผลเชิงประจักษ์จากการผลักดันงานวิจัยให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ตอบสนองได้ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ** ในช่วงกลางปี 2564 รัฐบาลได้มีการผ่อนปรนมาตรการและจัดทำแผนการฟื้นฟูการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยกำหนดให้ภูเก็ตเป็น **“พื้นที่นำร่อง”** ในการทดลองรับนักท่องเที่ยว ภายใต้โครงการภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์ (Phuket Sandbox) ซึ่งมี **“งานวิจัย”** เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวไทยในช่วงทดลองเปิดรับนักท่องเที่ยวผ่านการดำเนินงานที่หลากหลาย เช่น การพัฒนาการท่องเที่ยวย่านเมืองเก่าภูเก็ต การพัฒนาระบบเว็บไซต์ “Entry Thailand” และ “Thailand Tourism Directory” เป็นต้น
- **3. ตอบสนองตลาดท่องเที่ยวจีน: งานวิจัยเสริมทัพการท่องเที่ยวไทยเปิดรับนักท่องเที่ยวจีน** หลังจากที่โลกต้องเผชิญกับวิกฤตโควิด-19 มากว่า 3 ปี ส่งผลให้การท่องเที่ยวระหว่างประเทศต้องหยุดชะงัก อย่างไรก็ดี ปัจจุบันการแพร่ระบาดของโควิด-19 เริ่มคลี่คลาย หลายประเทศทยอยเปิดประเทศ ซึ่งรวมถึงประเทศจีนที่ได้ประกาศเปิดประเทศ ตั้งแต่วันที่ 8 มกราคม 2566 เป็นต้นไป ทั้งนี้ ประชาชนจีนได้แสดงความสนใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยด้วยการค้นหาแหล่งท่องเที่ยวบนเว็บไซต์ trip.com ซึ่ง**ประเทศไทย ติด 1 ใน 5 ของแหล่งท่องเที่ยวที่ประชาชนจีนค้นหามากที่สุด** (ฮ่องกง มาเก๊า ญี่ปุ่น ไทย และเกาหลีใต้) นอกจากนี้ จากการคาดการณ์ **นักท่องเที่ยวจีนจะทยอยเดินทางมาไทยไตรมาสแรก (มกราคม-มีนาคม 2566) ประมาณ 3 แสนคน** โดยในส่วนของประเทศไทยต้องมีมาตรการตรียมความพร้อมในการเปิดรับนักท่องเที่ยวจีน ซึ่ง **“งานวิจัย”** จะเป็นอาวุธสำคัญในการหนุนเสริมให้นโยบายและมาตรการของรัฐบาลสามารถดำเนินการไปได้อย่างราบรื่น อาทิ การออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยเส้นทางรถไฟจีน-ลาว การศึกษามาตรฐานการท่องเที่ยวทางทะเล เพื่อกำหนดมาตรการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่นักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

ที่ปรึกษา

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)
รศ. ดร.ปัทมาวดี โพชนุกูล ผู้อำนวยการ สกสว.
หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)
รศ. ดร.สิรี ชัยเสรี ผู้อำนวยการ บพข.
รศ. ดร.ธงชัย สุวรรณสิชฌน์ รองผู้อำนวยการ บพข.

สนับสนุนทุนวิจัย แผนงานท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)
กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.)

รวบรวมและสรุปประเด็น

คณะทำงานหน่วยบูรณาการเชิงประเด็นยุทธศาสตร์ ววน. ด้านการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (SAT Tourism) สกสว.
ผศ. สุภาวดี โพธิยะราช ผู้เชี่ยวชาญอาวุโส สกสว.
ประธานอนุกรรมการแผนงานกลุ่มการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ บพข.
และประธานคณะทำงาน SAT Tourism
ดร.ฉัตรฉวี คงดี ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หน่วยข้อมูลและสำนักงานผู้อำนวยการ สกสว.
คณะอนุกรรมการแผนงานกลุ่มการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ บพข.
และคณะทำงาน SAT Tourism
สำนักประสานงานโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์
ผศ. อนพัทย์ หนองคู ผู้ประสานงานการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์
รศ. ดร.สุนิดา อรุณพิพัฒน์ ทีมวิชาการ
ดร.นาวิน วิริยะเอี่ยมพิกุล ทีมวิชาการ
นายสุทธิศักดิ์ นิลรอด คณะทำงาน

ก่อนโควิด-19:

การท่องเที่ยว
โตต่อเนื่อง
พร้อมโอกาสพัฒนา
ที่หลากหลาย
จากงานวิจัย

ปี 2562

- นักท่องเที่ยวต่างชาติ ประมาณ 39 ล้านคน
- รายได้ 1,911,808 บาท
- สัดส่วนการท่องเที่ยว ใน GDP 17.79%

งานวิจัย SF & FF กับการพัฒนาท่องเที่ยวรองรับพลวัตรโลก

- ท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์
- ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
- ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้วยเทคโนโลยี

โควิด-19

พลิกวิกฤติเป็นโอกาส
ในการเร่งสานต่องานวิจัย
การพัฒนาท่องเที่ยว
รูปแบบใหม่ที่รองรับ
พลวัตโลก พร้อมปรับ
มุมมองความร่วมมือกับ
ภาคีเครือข่าย

ด้านอุปทาน:

- การพัฒนาจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว (แหล่งท่องเที่ยว & ผลิตภัณฑ์ & เส้นทาง) เช่น ท่องเที่ยวชุมชนคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์,Wellness Tourism, เมืองเก่าสงขลา-ภูเก็ต, Metaverse มวยไทย

ด้านอุปสงค์:

- การรักษาตลาดเดิม และขยายตลาดใหม่ ผ่านการทำความร่วมมือกับผู้ประกอบการการท่องเที่ยว

ปัจจัยสนับสนุน:

- ด้านนโยบาย เช่น ภาษีท่องเที่ยว
- ด้านมาตรฐาน เช่น GBAC Star, GHA WellHotel, มาตรฐานการท่องเที่ยวทางทะเล
- ด้านการพัฒนากำลังคน: การให้คำปรึกษา SMEs และ อสทก.

Phuket Sandbox

ผลเชิงประจักษ์จาก
การผลักดันงานวิจัย
ให้เกิดการใช้ประโยชน์
ที่ตอบสนองได้ทั้ง
เชิงรุกและเชิงรับ

ด้านอุปทาน:

- พัฒนาท่องเที่ยวเมืองเก่าสงขลาและภูเก็ต

ด้านอุปสงค์:

- การใช้เทคโนโลยีอำนวยความสะดวกกับตลาด เช่น Entry Thailand และ Thailand Directory มีผู้เข้าใช้งานกว่า 265,000 คน รวมมูลค่าการจองห้องพักโรงแรมคิดเป็นเงินกว่า 9,632,049 บาท

ปัจจัยสนับสนุน:

- ด้านมาตรฐาน: GBAC Star สร้างความเชื่อมั่น, GHA WellHotel ช่วยเพิ่มยอดขายอ่าวนาง ปรินซ์วิลล์ วิลลา รีสอร์ตกว่า 40%

ตอบสนองตลาดท่องเที่ยวจีน

การหนุนเสริมให้นโยบาย
และมาตรการของรัฐบาล
สามารถดำเนินการ
ไปได้อย่างราบรื่น

ด้านอุปทาน:

- การพัฒนารูปแบบท่องเที่ยวใหม่ในจุดหมายปลายทางเดิมและจุดหมายปลายทางใหม่ เช่น พัฒนาท่องเที่ยวเส้นทางรถไฟจีน-ลาว, Metaverse มวย, Creative Leisure ล้านนา

ด้านอุปสงค์:

- การขยายตลาดผ่านกลุ่มลูกค้าใหม่ เช่น ท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ในกลุ่มนักท่องเที่ยวมาด้วยตนเอง

ปัจจัยสนับสนุน:

- ด้านมาตรฐาน: GBAC Star ขยายครอบคลุมการขนส่งสาธารณะ

บรรลุเป้าหมาย

KR 1:

นักท่องเที่ยวคุณภาพ
และมาเยือนซ้ำ

KR 2:

มูลค่าทางเศรษฐกิจ
จากการท่องเที่ยวเชิง
สุขภาพ การท่องเที่ยว
เชิงสร้างสรรค์ และเชิง
วัฒนธรรม ตลอดจน
การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ

KR 3:

รายได้จาก
การท่องเที่ยว
ที่เกิดขึ้นในเมืองรอง

KR 4:

ผู้ประกอบการ
กลุ่มเป้าหมาย
ที่มีรายได้เพิ่มขึ้น
จากการท่องเที่ยว

KR 5:

ชุมชน/ท้องถิ่นมีความรู้
ความเข้าใจ และ
ความสำเร็จในการอนุรักษ์
ฟื้นฟูและการเพิ่มพูน
ความหลากหลายทางชีวภาพ
และความหลากหลาย
ทางวัฒนธรรม

ที่มาและความสำคัญ

“การท่องเที่ยวไทย” มีความสำคัญต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก เนื่องจากเป็นแหล่งรายได้และเกิดการจ้างงานในหลากหลายสาขาที่เกี่ยวข้องกับภาคบริการการท่องเที่ยว โดยในปี 2562 (ช่วงก่อนเกิดวิกฤตโควิด-19) ภาพรวมของสถานการณ์การท่องเที่ยวขยายตัวและเป็นไปได้ด้วยดีมาก มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวในไทย จำนวน 39,916,251 คน ขยายตัวร้อยละ 4.55 เมื่อเทียบกับปี 2561 โดยถือเป็นสถิติอันดับ 1 ในบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียน และมีรายได้จากการท่องเที่ยว จำนวน 1,911,807.95 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 1.9 เมื่อเทียบกับปี 2561 โดยรายได้จากภาคการท่องเที่ยวมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 17.79 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP)[1] การเติบโตของภาคการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องนี้ยังส่งผลให้เกิดโอกาสและกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ที่หลากหลายที่รองรับพลวัตโลก ได้แก่ **(1) การท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ (2) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ** และ **(3) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้วยการใช้เทคโนโลยี**

รูปที่ 1: จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน

หน่วย: พันคน

ลำดับ	ประเทศสมาชิก	2558	2559	2560	2561	2562
1	บรูไน ดารุสซาลาม	218	219	259	278	333
2	กัมพูชา	4,775	5,012	5,602	6,201	6,611
3	อินโดนีเซีย	10,407	11,519	14,040	15,810	16,107
4	สปป. ลาว	4,684	4,239	3,869	4,186	4,791
5	มาเลเซีย	25,721	26,757	25,948	25,832	26,101
6	เมียนมาร์	4,681	2,907	3,443	3,549	4,364
7	ฟิลิปปินส์	5,361	5,967	6,621	7,128	8,261
8	สิงคโปร์	15,231	16,404	17,425	18,508	19,114
9	ไทย	29,881	32,530	35,592	38,178	39,797
10	เวียดนาม	7,944	10,013	12,922	15,498	18,009
	อาเซียน	**108,904**	**115,566**	**125,721**	**135,170**	**143,487**

ที่มา: ASEAN Secretariat, 2021

จุดเปลี่ยนสำคัญของภาคการท่องเที่ยวไทยและทั่วโลก เกิดขึ้นตั้งแต่ปี 2563 โดย**วิกฤติโควิด-19** ที่ลุกลามไปทั่วโลก ทำให้เกิดการหยุดชะงักของภาคธุรกิจท่องเที่ยวของประเทศไทยและธุรกิจเกี่ยวเนื่องในวงกว้าง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปรับตัวและเตรียมความพร้อมให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกตามที่กล่าวไปข้างต้น ภาคท่องเที่ยวไทยจึงมีความจำเป็นต้องใช้ “งานวิจัย” ในหลากหลายมิติเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้การท่องเที่ยวไทยให้สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบรองรับพลวัตโลก ยิ่งไปกว่านั้น **“งานวิจัย”** ยังสามารถหนุนเสริมให้ **“การท่องเที่ยว”** เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันให้กับประเทศ ตามที่ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ในกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุน ววน.) เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการจัดทำแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (แผน ววน.)[2] จัดสรรงบประมาณ รวมทั้งกำกับ ติดตามการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ซึ่งปัจจุบันภาพรวมการให้ทุนงานวิจัยของประเทศแบ่งเป็นทุนเชิงยุทธศาสตร์ (StrategicFund: SF) และทุนสนับสนุนงานพื้นฐาน (Fundamental Fund: FF) โดยทุน SF เป็นการสนับสนุนทุนที่มีเป้าหมายผูกพันตามยุทธศาสตร์ชาติด้านวิจัยอย่างชัดเจน ในขณะที่ทุน FF เป็นการสนับสนุนทุนที่เป็นไปตามภารกิจของหน่วยงาน เพื่อเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งให้กับหน่วยงาน ซึ่งทั้งสองทุนที่แตกต่างกันนั้นสามารถเชื่อมโยงสนับสนุนซึ่งกันและกันให้เป็นไปตามเป้าหมายของชาติอย่างบูรณาการ ทั้งในช่วงภาวะปกติและภาวะวิกฤต ซึ่งในประเด็นที่เกี่ยวกับโควิด-19 นั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ได้แก่ (1) โควิด-19: การเร่งสานต่องานวิจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ (2) Phuket Sandbox: ผลเชิงประจักษ์จากการผลักดันงานวิจัยให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ตอบสนองได้ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ และ (3) ตอบสนองตลาดท่องเที่ยวจีน: การหนุนเสริมให้นโยบายและมาตรการของรัฐบาลสามารถดำเนินการไปได้อย่างราบรื่น

[1] กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, จำนวนและรายได้นักท่องเที่ยวต่างชาติ รายเดือน ปี 2559-2562R, สืบค้นจาก https://www.mots.go.th/news/category/585

[2] แผน ววน. คือ แผนงานที่จะทำขึ้นเพื่อกำหนดและกำกับทิศทางในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งเน้นหลักการเชิงนโยบายที่เป็นการก้าวกระโดดครั้งใหญ่ (Take a Giant Step) ของประเทศ มีธงบอกทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน ตลอดจนยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและความสามารถในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลัก 4 ข้อ ซึ่งในส่วนของการส่งเสริมการท่องเที่ยวจะปรากฏอยู่ในยุทธศาสตร์ที่ 1 โดยระบุอยู่ในแผนงานที่ 3 พัฒนาระบบเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy: BCG) ในด้านการท่องเที่ยวให้เป็นระบบเศรษฐกิจมูลค่าสูง มีความยั่งยืนและเพิ่มรายได้ของประเทศ

โควิด-19: การเร่งสานต่องานวิจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่

จากสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจท่องเที่ยวของประเทศไทยและธุรกิจเกี่ยวเนื่องในวงกว้าง อย่างไรก็ดี ในช่วงเวลาดังกล่าว **“งานวิจัย”** ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการ**พลิกวิกฤติเป็นโอกาสในการเร่งสานต่องานวิจัยการพัฒนาท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่รองรับพลวัตโลก** พร้อมทั้งเป็นโอกาสผ่านการผนึกกำลังความร่วมมือของเครือข่ายภาคีที่เกี่ยวข้อง **ปรับมุมมองของผู้ประกอบการ**การท่องเที่ยวต่อการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย จากเดิมที่งานวิจัยเป็น **“เพื่อนคู่คิด”** เปลี่ยนเป็น **“ที่พึ่ง”** โดยการใช้ประโยชน์จาก**วิจัยเพื่อสร้างทางรอดในการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวท่ามกลางวิกฤตโควิด-19** ทั้งนี้ ตัวอย่างการวิจัยที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาจากวิกฤตโควิด-19 เช่น งานวิจัยเกี่ยวกับแรงงานด้านท่องเที่ยวเดินทางกลับถิ่นในช่วงโควิด-19 ที่แสดงให้เห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่ในภาคท่องเที่ยว โรงแรม ภัตตาคาร และบริการที่เกี่ยวข้อง อพยพออกจากกรุงเทพฯ และปริมณฑล และเมืองท่องเที่ยวหลัก (ชลบุรี ภูเก็ต เชียงใหม่)

ยิ่งไปกว่านั้น **“งานวิจัย”** ได้เข้ามีบทบาทต่อภาคการท่องเที่ยวไทยแบบองค์รวม ทั้งการพัฒนาอุปทานการท่องเที่ยว (Supply) อุปสงค์การท่องเที่ยว (Demand) ตลอดจนปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว (Support) ให้สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางวิกฤตโควิด-19 โดยมีรายละเอียดดังนี้

อุปทานการท่องเที่ยว (Supply)

งานวิจัยได้สนับสนุนการพัฒนาจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวให้ตอบโจทย์พฤติกรรมนักท่องเที่ยวยุคโควิด-19 ซึ่งประกอบด้วย (1) แหล่งท่องเที่ยว (Tourist Attraction) (2) ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) และ (3) เส้นทางการท่องเที่ยว (Route) โดยในช่วงโควิด-19 ที่ผ่านมา ได้มีการจัดทำโครงการวิจัยที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในหลากหลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้

● การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ (Carbon Neutral Tourism)

การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ (Carbon Neutral Tourism) เป็นหนึ่งในประเด็นสำคัญของแผน ววน. ที่ดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล รองรับกระแสการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบที่กำลังเติบโตสูง และเป็นตลาดท่องเที่ยวที่สำคัญในอนาคต โดยมุ่งเน้นการทำงานวิจัยที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบาย กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและกลไกเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ ให้ได้รับการขับเคลื่อนสู่ภาคปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ตลอดจนมีเป้าหมายในการส่งเสริมกลุ่มตลาดท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ (Responsible Tourist Market) เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในเขตเมือง เมืองไมซ์เพื่อสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยวทางทะเล การท่องเที่ยววิถีคลอง และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

● การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism)

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) ของประเทศไทยกำลังเติบโตไปได้สวย และจากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้นักท่องเที่ยวยุคใหม่ใส่ใจกับเรื่องการดูแลสุขภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่ง **“งานวิจัย”** ได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยให้มีความพร้อมในการยกระดับสู่มาตรฐานสากล โดยหนึ่งในมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ คือ มาตรฐาน “WellHotel” ทั้งนี้ ที่ผ่านมาได้มีโครงการวิจัย **“ต้นแบบการบริหารจัดการ WellHotel เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพ”** โดยมีสถานที่ต้นแบบรายแรกของไทย คือ อ่าวนาง ปรินซ์วิลล์ วิลลา รีสอร์ต แอนด์ สปา จังหวัดกระบี่ และงานวิจัยได้ช่วยเกิดมิติใหม่ของการให้บริการ “WellHotel” ผ่านการนำเอาภูมิปัญญาของไทยและศาสตร์ในการดูแลสุขภาพมาเป็นส่วนหนึ่งของการให้บริการ ได้แก่ สปา มวยไทย การทำเด็กบำบัด เป็นต้น

● การท่องเที่ยวย่านเมืองเก่า

การท่องเที่ยวย่านเมืองเก่าเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว และนำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับภาคธุรกิจท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน แม้จะต้องเผชิญกับสถานการณ์โควิด-19 ดังนั้น ในช่วงที่ผ่านมาจึงได้มีการจัดทำโครงการวิจัย **“การขับเคลื่อนเมืองเก่าสงขลาอย่างสร้างสรรค์ด้วยมรดกวัฒนธรรม”** ซึ่งเป็นงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวที่จัดทำโดยภาคีนักวิจัยในจังหวัดสงขลา ซึ่งได้รับความร่วมมือที่ดีจากกลุ่มนักท่องเที่ยว กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ/ผู้มีประสบการณ์ กลุ่มเจ้าของกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ตลอดจนกลุ่มหน่วยงานภาครัฐท้องถิ่น โดยภายใต้โครงการวิจัยนี้ได้ดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การออกแบบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างความร่วมมือกับภาคประชาสังคมในการยื่นเสนอเมืองเก่าสงขลาขึ้นทะเบียนเป็นเมืองมรดกโลกทางวัฒนธรรม และจุดหมายปลายทาง Muslim Friendly Destination เป็นต้น

รูปที่ 2 : 4 กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเมืองเก่าสงขลา

ดอยอินทนนท์ เชียงใหม่

● **การออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ (New Route)**

“งานวิจัย” ได้มีบทบาทในการสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ (New Route) ผ่าน**โครงการวิจัยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยรถไฟบนเส้นทางสายประวัติศาสตร์ 3 จังหวัดล้านนา (เชียงใหม่-ลำพูน- ลำปาง)** ภายใต้ความร่วมมือระหว่างหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) การรถไฟแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานภาคเหนือตอนบน 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางและภาคีเครือข่าย โดยจุดเด่นของเส้นทางการเดินรถไฟดังกล่าว คือ **การนำเสนอบรรยากาศการย้อนยุคตามประวัติศาสตร์การดำเนินกิจการรถไฟในสมัยรัชกาลที่ 5 ในรูปแบบการท่องเที่ยวทางราง และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงในย่านเมืองเก่า** ซึ่งมุ่งเน้นให้เกิดการส่งมอบคุณค่า อารมณ์และความรู้สึก การหวนอดีตในรูปแบบร่วมสมัย ซึ่งถือเป็นการสร้างเลือกใหม่ให้กับนักท่องเที่ยว ตลอดจนเกิดเงินหมุนเวียนเพิ่มขึ้นในระบบการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง ไม่ว่าจะเป็น ผู้ประกอบการรถแดง รถราง รถม้า เครื่องบิน รถไฟ โรงแรม ร้านอาหาร วิสาหกิจชุมชน มัคคุเทศก์ ร้านขายของที่ระลึก ฯลฯ **รวมทั้งกระจายรายได้และนักท่องเที่ยวจากเมืองหลัก (เชียงใหม่) สู่เมืองรอง (ลำพูน ลำปาง) ซึ่งเส้นทางการท่องเที่ยวทางรถไฟสายใหม่เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมผ่านการเสนอให้มีการเปิดขายเส้นทางแบบ B2B เป็นที่เรียบร้อยแล้ว** เช่น เส้นทางเปิดศักราชรับสิริมงคลเชียงใหม่-ลำปาง:ลิทเติ้ลเบอร์ม่า และเส้นทางเตือนแห่งความรัก: (รักษ์) ป่า (รักษ์) เขา อย่าลืมรักเราบ้างนะ อีกทั้งยังดำเนินการขยายเส้นทางการท่องเที่ยว โดยรถไฟจากจังหวัดเชียงใหม่มายังจังหวัดพิษณุโลก และมีการศึกษาเพิ่มเติมในเส้นทางเที่ยวทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติโดยรถไฟจากชุมทางหาดใหญ่

● **การพัฒนาและสร้างมรดกทางเศรษฐกิจด้วยงานเทศกาล (Festival Economy)**

“งานวิจัย” สามารถสร้างจุดเด่นและความน่าสนใจให้กับการท่องเที่ยวไทยในยุคโควิด-19 โดยการผลักดันให้เมืองและชุมชนมีการพัฒนาและสร้างมรดกทางเศรษฐกิจด้วยงานเทศกาล (Festival Economy) ซึ่งในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทยมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น สามารถนำมาออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ ที่ต้องการแสวงหาประสบการณ์ใหม่ และมีกำลังซื้อสูง อาทิ การพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองผ่านการจัดงานเทศกาลลอยกระทง (แหล่งข้อมูล workpointtoday.com)

● **Metaverse มวยไทย**

“งานวิจัย” ได้เข้ามาพลิกโฉมและพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของธุรกิจค่ายมวยด้วยเทคโนโลยีจักรวาลนฤมิต (Metaverse) เพื่อเพิ่มมูลค่างานสร้างสรรค์จากฐานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับกีฬามวยไทยในตลาดดิจิทัล โดยมุ่งหวังเพิ่มมูลค่าให้กับธุรกิจมวย ค่ายมวย อีเว้นท์มวยไทย ธุรกิจอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวคุณภาพมากขึ้น ตลอดจนเพิ่มรายได้จากการที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวและทำกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับกีฬามวยไทย ซึ่งถือเป็นการต่อยอดภูมิปัญญาไทยสู่สินค้าทางวัฒนธรรมที่สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้อย่างมหาศาล

● **Platform ย่านล้านนาสร้างสรรค์**

การดำเนินงานภายใต้โครงการวิจัย **“การออกแบบแพลทฟอร์มการตลาดและจัดการความรู้แบบบูรณาการเพื่อสร้างมูลค่าเชิงธุรกิจสินค้าวัฒนธรรมชุมชนล้านนา”** มีผลผลิตอย่างเป็นรูปธรรม คือ Platform ฐานข้อมูลอัตลักษณ์ชุมชนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจล้านนา ตลอดจนกิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงล้านนาในพื้นที่เขตเศรษฐกิจล้านนา

อุปสงค์การท่องเที่ยว (Demand)

“งานวิจัย” สามารถช่วยพัฒนาการตลาด ทั้งตลาดเดิมและตลาดใหม่ เพื่อเพิ่มกลุ่มเป้าหมายของนักท่องเที่ยวให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ผ่านการจัดทำ MOU ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาและขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยด้วยงานวิจัยการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ระหว่าง ททท. สกสว. และ บพข. กับสมาคมด้านการท่องเที่ยว จำนวน 9 สมาคม ซึ่งมีสมาชิกเครือข่ายกว่า 8,000 ราย ได้แก่ (1) สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (2) สมาคมโรงแรมไทย (3) สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (4) สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ (5) สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพแห่งประเทศไทย (6) สมาคมผู้ประกอบการรถขนส่งทั่วไทย (7) สมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติ (ไทย) (8) สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยญี่ปุ่น และ (9) สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย

ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาและขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย
ด้วยงานวิจัยการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว (Support)

"งานวิจัย" เป็นเครื่องมือสนับสนุนการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผ่านการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ได้แก่

(1) ด้านนโยบาย

● การจัดเก็บภาษีนักท่องเที่ยว

"งานวิจัย" ได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีนักท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมีการประกาศบังคับใช้ในเดือน มีนาคม 2566 ที่จะถึงนี้

(2) ด้านการสร้างมาตรฐาน

● มาตรฐานสุขอนามัย GBAC STAR

จากสถานการณ์โควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวในวงกว้าง ดังนั้น เพื่อให้การท่องเที่ยวดำเนินต่อไปได้อย่างมั่นคง จะต้องมีการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวในด้านความสะอาดและความปลอดภัย โดยมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล คือ GBAC STAR ซึ่งเป็นการรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัยโดยหน่วยงาน International Sanitary Supply Association (ISAA) ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมาตรฐานดังกล่าวได้รับการกล่าวยอมรับอย่างแพร่หลายในด้านการทำความสะอาดเพื่อการป้องกันการระบาด การจัดการ และการฟื้นฟูอาคาร สถานที่จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค ซึ่งผลของ **"งานวิจัย"** ได้สร้างต้นแบบโรงแรมและสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการรับรอง GBAC STAR เป็นแห่งแรกของประเทศไทย อันได้แก่ โรงแรมป่าตองเบย์ฮิลล์ และบริษัทไทเกอร์ มวยไทย (ไทยแลนด์) จำกัด โดยแนวทางที่ได้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่นได้เป็นอย่างดี โดยปัจจุบันมีแผนขยายผลไปยังอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สนามบิน (สนามบินภูเก็ต) ขนส่งและเรือ (นิกรมารีน) สปาและสุขภาพ (สุโข เวลเนส แอนด์ สปา รีสอร์ต และภัทธารารีสอร์ทแอนด์สปา) และสถานที่จัดประชุมสัมมนา (ศูนย์ประชุมเชียงใหม่ และศูนย์ประชุมบางแสนเฮอริเทจ) ตลอดจนยังมีการขยายธุรกิจการให้คำปรึกษาด้านการขอรับการรับรองมาตรฐานสุขอนามัยระดับสากลไปยังประเทศสมาชิกอาเซียน อาทิ เวียดนาม

● มาตรฐาน GHA WellHotel

มาตรฐาน "GHA WellHotel" เป็นการรับรองการให้บริการด้านสุขภาพที่ครบวงจรของโรงแรมและรีสอร์ต ที่มีคุณภาพระดับสากล และเป็นที่ยอมรับของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยตัวอย่างของบริการภายใต้มาตรฐาน "GHA WellHotel" ได้แก่ บริการสปา การนวดเพื่อสุขภาพ การใช้น้ำเพื่อสุขภาพ และอาจมีบริการเสริมประเภทต่าง ๆ เช่น การทำสมาธิ โยคะ การอบเพื่อสุขภาพ การใช้สมุนไพรหรือผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ รวมทั้งการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เช่น การวิ่ง การปั่นจักรยาน ตลอดจนการนำภูมิปัญญาไทยมาใช้ในการสร้างเสริมสุขภาพ ยิ่งไปกว่านั้น มาตรฐาน "GHA WellHotel" สามารถเชื่อมโยงกับมาตรฐาน Global Healthcare Accreditation (GHA) ที่มุ่งเน้นรับรองความปลอดภัยในการดูแลผู้ป่วยและนักท่องเที่ยว สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับงานบริการ ตลอดจนส่งเสริมการดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืน ซึ่ง **"งานวิจัย"** ได้เข้าไปมีบทบาทในการสร้างต้นแบบที่ดี สำหรับการขยายผลเพื่อสร้างมาตรฐาน "GHA WellHotel" ให้กับพื้นที่อื่น ๆ อย่างครอบคลุมมากขึ้น โดยปัจจุบันมีแผนขยายผลนำไปใช้กับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงแรมสบันงา บูทีค โฮเทล เชียงใหม่ (อยู่ระหว่างการยืนรับรอง) สมาคมสปา สมาพันธ์สปาและด้านกีฬา สถานประกอบการการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก ตลอดจนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้นำต้นแบบ WellHotel และรูปแบบการให้บริการที่ได้มาตรฐานไปใช้ประโยชน์เพื่อยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศอีกด้วย

● มาตรฐานการท่องเที่ยวทางทะเล

การท่องเที่ยวทางทะเล เป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ความสนใจ ซึ่งไทยมีศักยภาพในการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยประกอบด้วยกิจกรรมที่มีความโดดเด่นหลากหลายประเภท เช่น กิจกรรมดำน้ำตื้น ดำน้ำลึก แคนู คายัค และเจทสกี เป็นต้น ทั้งนี้ "งานวิจัย" ได้เตรียมความพร้อมผู้ประกอบการด้วยการสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวทางทะเล 6 ด้าน ได้แก่

1. การบริหารจัดการที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ
2. เศรษฐกิจ-สังคม แก่ชุมชนท้องถิ่น
3. วัฒนธรรมแก่ชุมชนและนักท่องเที่ยว
4. สิ่งแวดล้อม
5. การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ระบบนิเวศ และภูมิทัศน์
6. การชดเชยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์

(3) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

● การให้คำปรึกษาผู้ประกอบการ SMEs ด้านการท่องเที่ยว

โครงการวิจัยได้มีการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการ ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ โดยมีพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มอันดามัน (ภูเก็ต กระบี่ พังงา)

● อาสาสมัครการท่องเที่ยวและกีฬา (อสทก.)

"งานวิจัย" ได้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของอาสาสมัครการท่องเที่ยวและกีฬา (อสทก.) ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกกว่า 1,824 คน และนำไปสู่ผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม คือ การปรับหน่วยงานในกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจาก "กองมาตรฐานและกำกับความปลอดภัยนักท่องเที่ยว" เป็น **"กองอาสาสมัครท่องเที่ยวและกีฬา"** ตลอดจนในปัจจุบันมีการพัฒนาระบบและการบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เชื่อมโยงโครงข่ายอาสาสมัครการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อยกระดับและสร้างความเชื่อมั่นของความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศ รวมทั้งยกระดับการกำหนดทิศทางและนโยบายการท่องเที่ยวของประเทศอีกด้วย

Phuket Sandbox: ผลเชิงประจักษ์จากการผลักดันงานวิจัยให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ตอบสนองได้ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ

ในช่วงกลางปี 2564 รัฐบาลได้มีการผ่อนปรนมาตรการและจัดทำแผนการฟื้นฟูการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยกำหนดให้ภูเก็ตเป็น "พื้นที่นำร่อง" ในการทดลองรับนักท่องเที่ยว ภายใต้โครงการภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์ (Phuket Sandbox) ซึ่งมี **"งานวิจัย"** เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวไทย**ในช่วงทดลองเปิดรับ**นักท่องเที่ยวผ่านการดำเนินงานที่หลากหลาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

อุปทานการท่องเที่ยว (Supply)

● การท่องเที่ยวย่านเมืองเก่าภูเก็ต

โครงการวิจัย "การเพิ่มคุณค่าการท่องเที่ยวโดยชุมชน ย่านเมืองเก่าภูเก็ต" ได้แสดงให้เห็นว่า ภูเก็ตไม่ใช่เพียงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นในรูปแบบ Sea Sand Sun Tourism" เพียงอย่างเดียว เนื่องจากภูเก็ตยังมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในรูปแบบเมืองเก่าที่มีความโดดเด่น ทั้งในด้านอาคาร อาหาร อาภรณ์ และอารมณ์ ผสมผสานด้วยอากาศบริสุทธิ์จากแหล่งธรรมชาติ ซึ่งถือเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและมีศักยภาพ สามารถต่อยอดด้วยความสร้างสรรค์สู่การเป็น **"เมืองสร้างสรรค์ (Creative City)"** อย่างยั่งยืน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับการท่องเที่ยว และส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวใช้จ่ายในชุมชนเมืองเก่าภูเก็ตมากขึ้น โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

รูปที่ 3 : แนวทางการพัฒนาเมืองเก่าภูเก็ตสู่การเป็น "เมืองสร้างสรรค์ (Creative City)" ระดับสากล

อุปสงค์การท่องเที่ยว (Demand)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยให้เกิดการอำนวยความสะดวกกับตลาดได้อย่างชัดเจนในช่วง Phuket Sandbox

การพัฒนาระบบเว็บไซต์ "Entry Thailand" และ "Thailand Tourism Directory"

สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้รับการสนับสนุน **"งบประมาณการวิจัยพื้นฐาน"** สำหรับพัฒนาระบบเว็บท่า (Web Portal) ในชื่อ **"Entry Thailand"** (www.entrythailand.go.th) เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในการเดินทางในช่วงโควิด-19 โดยเป็นเว็บไซต์ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการขออนุญาตเดินทางเข้าประเทศทุกขั้นตอน รวบรวมลิงค์เว็บไซต์และข้อมูลสำคัญ ซึ่งมีการเชื่อมโยงระบบต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกันอย่างเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว โดยช่วงที่มีการทดลองระบบจนถึงช่วงการเปิดประเทศ Phuket Sandbox (เมษายน 2564-ตุลาคม 2565) **มีผู้เข้าใช้งานกว่า 265,000 คน รวมมูลค่าการจองห้องพักโรงแรมคิดเป็นเงินกว่า 9,632,049 บาท** นับเป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยได้อย่างดียิ่ง

นอกจากนี้ ยังมีการยกระดับข้อมูลดิจิทัลเพื่อการท่องเที่ยวและบริการของไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลด้วยการจัดทำเว็บไซต์และแอพพลิเคชั่นมือถือ www.thailandtourismdirectory.go.th มาตรฐานใหม่ข้อมูลการท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งเป็น Platform กลางด้านการท่องเที่ยวของประเทศ ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งทุกคนมีสิทธิ์เป็นผู้สร้างและปรับปรุงข้อมูลดิจิทัลด้านการท่องเที่ยวนี้ให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่องได้ (All User Generated Contents)

ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว (Support)

● มาตรฐานสุขอนามัย GBAC STAR

"งานวิจัย" ได้ช่วยยกระดับการได้รับมาตรฐานสุขอนามัย GBAC STAR จากโรงแรมและสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยว สู่**ระบบขนส่งสาธารณะและภาคบริการโลจิสติกส์ไทย โดยเฉพาะการขนส่งทางอากาศ ณ ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต**

● มาตรฐาน GHA WellHotel

การที่ผู้ประกอบโรงแรมและสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวได้รับมาตรฐาน GHA WellHotel จะทำให้สามารถเพิ่มรายได้มากขึ้น อาทิ อ่าวนาง ปรินซ์วิลล์ วิลลา รีสอร์ต แอนด์ สปา จังหวัดกระบี่ **มีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 40** รวมทั้งสามารถขยายเวลาเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกกลาง เนื่องจากการเพิ่มคุณภาพและมาตรฐานซึ่งทำให้สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว

ตอบสนองตลาดท่องเที่ยวจีน: งานวิจัยเสริมทัพการท่องเที่ยวไทย เปิดรับนักท่องเที่ยวจีน

หลังจากที่โลกต้องเผชิญกับวิกฤตโควิด-19 มากว่า 3 ปี ส่งผลให้การท่องเที่ยวระหว่างประเทศต้องหยุดชะงัก อย่างไรก็ดี ปัจจุบันการแพร่ระบาดของโควิด-19 เริ่มคลี่คลาย หลายประเทศทยอยเปิดประเทศ ซึ่งรวมถึงประเทศจีนที่ได้ประกาศเปิดประเทศ ตั้งแต่วันที่ 8 มกราคม 2566 เป็นต้นไป การเปิดประเทศของจีนจะนำมาซึ่งโอกาสของการท่องเที่ยวไทยอย่างมหาศาล เนื่องจากประชาชนจีนได้แสดงความสนใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยด้วยการค้นหาแหล่งท่องเที่ยวบนเว็บไซต์ trip.com ซึ่ง**ประเทศไทยติด 1 ใน 5 ของแหล่งท่องเที่ยวที่ประชาชนจีนค้นหามากที่สุด** (ฮ่องกง มาเก๊า ญี่ปุ่น ไทย และเกาหลีใต้) นอกจากนี้ จากการคาดการณ์**นักท่องเที่ยวจีนจะทยอยเดินทางมาไทยไตรมาสแรก(มกราคม-มีนาคม 2566) ประมาณ 3 แสนคน**คิดเป็นร้อยละ 5 ของนักท่องเที่ยวทุกชาติ โดยส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยตนเองและเป็นกลุ่มนักเดินทางระดับบนที่มีกำลังซื้อ ซึ่งทำให้ภาพรวมการท่องเที่ยวไทยกลับมาคึกคักอีกครั้ง ดังนั้น ในส่วนของประเทศไทยต้องมีมาตรการตรียมความพร้อมในการเปิดรับนักท่องเที่ยวจีน ซึ่ง **“งานวิจัย”** จะเป็นอาวุธสำคัญในการหนุนเสริมให้นโยบายและมาตรการของรัฐบาลสามารถดำเนินการไปได้อย่างราบรื่น

ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุขกำหนดมาตรการรับมือนักท่องเที่ยวต่างประเทศ 3 ข้อ ได้แก่

ซึ่ง **“งานวิจัย”** สามารถมีบทบาทสำคัญในการสร้างมาตรฐานของมาตรการป้องกันโรคให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวของไทย รวมทั้งภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้น **“งานวิจัย”** ยังมีบทบาทในการพัฒนาอุปทานการท่องเที่ยว (Supply) อุปสงค์การท่องเที่ยว (Demand) ตลอดจนปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว (Support) เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจีนที่จะกลับมาท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างคึกคักอีกครั้ง ผ่านการดำเนินงานที่หลากหลาย ดังนี้

อุปทานการท่องเที่ยว (Supply)

- **การเสริมความพร้อมท่องเที่ยวย่านเมืองเก่าภูเก็ต**

ภาคีวิจัยเข้าไปร่วมขับเคลื่อนกับผู้ประกอบการในย่านเมืองเก่าภูเก็ต เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านสาธารณสุขและความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวจีน เช่น การจัดให้มีการประกาศเสียงตามสายในชุมชนเตือนนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติและให้ความร่วมมือในด้านสุขอนามัย โดยมีเสียงบรรยายภาษาจีน การจัดเตรียมบริการทางการแพทย์ฉุกเฉินรองรับกิจกรรมที่มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการจำนวนมาก และการจัดอบรมและให้ความรู้ด้านสุขอนามัย และตรวจสุขภาพของผู้ให้บริการ ผู้สัมผัสอาหารในชุมชนเป็นระยะตามกำหนด อาทิ การตรวจสุขภาพผู้ประกอบการที่ให้บริการหรือสัมผัสอาหารในกิจกรรมถนนคนเดินภูเก็ต เป็นต้น

- **เส้นทางการท่องเที่ยวใหม่**

เส้นทางรถไฟจีน-ลาว จะนำมาซึ่งโอกาสในการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวจากจีน-ลาว-ไทย มากขึ้น จึงทำให้เกิด “งานวิจัย” ที่มุ่งเน้นเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการธุรกิจนำเที่ยว และการกำหนดแผนการดำเนินงานของแต่ละพื้นที่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางด้วยรถไฟ

● **ผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ (Creative Product) ด้วยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่**

“มวยไทย” คือ Soft Power ที่เป็นโอกาสสำคัญในการส่งออกวัฒนธรรมผ่านนักท่องเที่ยวจีน เนื่องจากเป็นกีฬาที่กลุ่มคนจีนให้ความสนใจและต้องการร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับมวยในประเทศไทย ดังนั้น เพื่อเป็นการยกระดับและสร้างความโดดเด่นให้กับ **“มวยไทย”** ในฐานะผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ (Creative Product) **“งานวิจัย”** ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าให้กับภูมิปัญญา “มวยไทย” ด้วยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ “Metaverse” เพื่อตอบโจทย์ความสนใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวยุคใหม่

นอกจากนั้น มีการใช้แนวคิดการออกแบบ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเชื่อมโยงกับภูมิปัญญา ในการพัฒนาให้พื้นที่ให้มีความแตกต่างในเชิงการท่องเที่ยวที่เฉพาะตัว โดย **“งานวิจัย”** เข้าไปช่วยยกระดับ **“อุตสาหกรรมการแสดง”** ของเมืองพัทยา ให้สู่เมืองต้นแบบภาพยนตร์ ภายใต้แนวคิด **Pattaya Film & Show City** โดยนอกจากจะมุ่งให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ส่งเสริมการส่งออกทางวัฒนธรรมแล้ว ยังเป็นการสนับสนุนการท่องเที่ยวในยุคการท่องเที่ยววิถีปกติใหม่ในอนาคตด้วย

● **การรักษาจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยวเดิม**

พื้นที่ล้านนาเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของนักท่องเที่ยวจีน ดังนั้น ในการเปิดรับนักท่องเที่ยวจีน จึงจำเป็นต้องมีการใช้ **“งานวิจัย”** เพื่อสร้างจุดเด่นในการดึงดูดนักท่องเที่ยวจีน อาทิ การจัดทำ Platform ย่านล้านนาสร้างสรรค์ สำหรับนักท่องเที่ยวจีนในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และทราบถึงอัตลักษณ์ของชุมชนในพื้นที่ล้านนาในรูปแบบออนไลน์และโลกเสมือนจริง อันจะนำไปสู่การหมุนเวียนมูลค่าทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและอัตลักษณ์ชุมชนในแต่ละท้องถิ่น

อุปสงค์การท่องเที่ยว (Demand)

● **การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ (Carbon Neutral Tourism)**

การท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ (Carbon Neutral Tourism) เป็นแนวทางการพัฒนาที่หนุนเสริม**เป้าหมาย** Net Zero Greenhouse Gas Emission ของรัฐบาลไทยในเวทีการประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 26 (COP26) ซึ่งตั้งเป้าลดก๊าซเรือนกระจกปี พ.ศ. 2564 - 2573 ที่ 20-25% และจะใช้พลังงานหมุนเวียน 40% โดยที่ผ่านมา **“งานวิจัย”** ได้เข้าไปมีบทบาทต่อภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์และเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มุ่งเน้นกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีการชดเชยคาร์บอนเพื่อลดคาร์บอนให้เป็นศูนย์ ผ่านการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ **โครงการ Amazing New Chapters, Amazing BALANCE Tourism** ซึ่งมีการนำเสนอขายสินค้าและเส้นทางการท่องเที่ยวคุณภาพภายใต้แนวคิดการท่องเที่ยวแบบรับผิดชอบในรูปแบบ Bio-Circular-Green (BCG) Travel Routes รวมทั้ง **จัดทำ MOU ความร่วมมือขับเคลื่อนประเทศไทยมุ่งสู่การท่องเที่ยวที่มีการปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ หรือการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนนิวทรัล (Carbon Neutral Tourism) ภายใต้โครงการคาร์บอนบาลานซ์ ระหว่าง 3 กระทรวง 8 องค์กร** ได้แก่ (1) องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (อบก.) (2) องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.) (3) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) (4) สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) (สสปน.) (5) สำนักคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) (6) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) (7) หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และ (8) สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย (สทอ.) ทั้งนี้ MOU ดังกล่าวมีระยะเวลา 3 ปี โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน 2564 ถึง 9 กันยายน 2567

ยิ่งไปกว่านั้น **“งานวิจัย”** ยังสามารถช่วยยกระดับธุรกิจนำเที่ยวด้วยผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ โดยมีการวิจัยพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ในพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้ (1) ปี 2564 มีจังหวัดเป้าหมาย คือ น่าน (2) ปี 2565 ต่อยอดจังหวัดเป้าหมายเป็น 5 จังหวัด ได้แก่ สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต กระบี่ นครปฐม สมุทรสงคราม และพื้นที่เชื่อมโยง และ (3) ปี 2566 มีจังหวัดเป้าหมาย 2 จังหวัด ได้แก่ กระบี่ และขอนแก่น ทั้งนี้ โครงการวิจัยดังกล่าวมุ่งหวังให้ผู้ประกอบการนำเที่ยวในพื้นที่ใช้ประโยชน์งานวิจัยในการรักษาฐานลูกค้าเดิม และขยายขนาดของตลาดการท่องเที่ยว รวมทั้งดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายใหม่เพิ่มเติม ซึ่งรวมถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีน ที่ให้ความสำคัญกับความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว (Support)

● **มาตรการสุขอนามัย GBAC STAR และมาตรฐาน GHA WellHotel**

“งานวิจัย” ได้ช่วยผลักดันให้บริษัท เอส อี เอ คอนซัลติ้ง จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทคนไทยที่ให้บริการด้านคำปรึกษาในการขอคำรับรองมาตรฐานระบบคุณภาพต่าง ๆ และเป็นบริษัทที่ได้ร่วมดำเนินการวิจัยไปพร้อมกับทีมนักวิจัย สามารถยกระดับเป็นผู้ตรวจสอบและประเมินมาตรฐาน GBAC STAR รายแรกของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งช่วยสร้างความมั่นใจในเรื่องสุขอนามัยให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่เดินมาจากต่างประเทศ ในขณะเดียวกัน สำหรับสถานประกอบการที่ให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐาน GHA WellHotel จะสามารถดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวได้ด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อสูง

● **มาตรฐานการท่องเที่ยวทางทะเล**

ภายใต้โครงการวิจัย “การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวทางทะเลคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ของประเทศไทย” ได้มีการประเมินเกี่ยวกับมาตรฐานการท่องเที่ยวทางทะเล โดยเฉพาะกิจกรรมดำน้ำ ซึ่งเป็นกิจกรรมยอดนิยมของนักท่องเที่ยวจีน เพื่อออกมาตรการรักษาความปลอดภัยให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวจีน

ผลสัมฤทธิ์สำคัญ: สะท้อน "ความสำเร็จ" ของงานวิจัยในการสร้างโอกาสพลิกฟื้นหลังวิกฤตโควิด-19

จากการที่ **"งานวิจัย"** ได้เป็นฟันเฟืองสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจีนและสร้างโอกาสพลิกฟื้นหลังวิกฤตโควิด-19 ตามที่กล่าวไปข้างต้น สามารถนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมิน **"ความสำเร็จ"** ของการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยในภาพรวม ภายใต้ แผน ววน. ซึ่งประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์สำคัญ (Key Results : KR) ที่ชัดเจน จำนวน 5 ข้อ ที่สะท้อนทั้งมิติมูลค่าและคุณภาพ โดยเน้นแนวทางการขับเคลื่อนด้วยการบริหารจัดการแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวมูลค่าสูงและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ 4 กลุ่ม ดังนี้

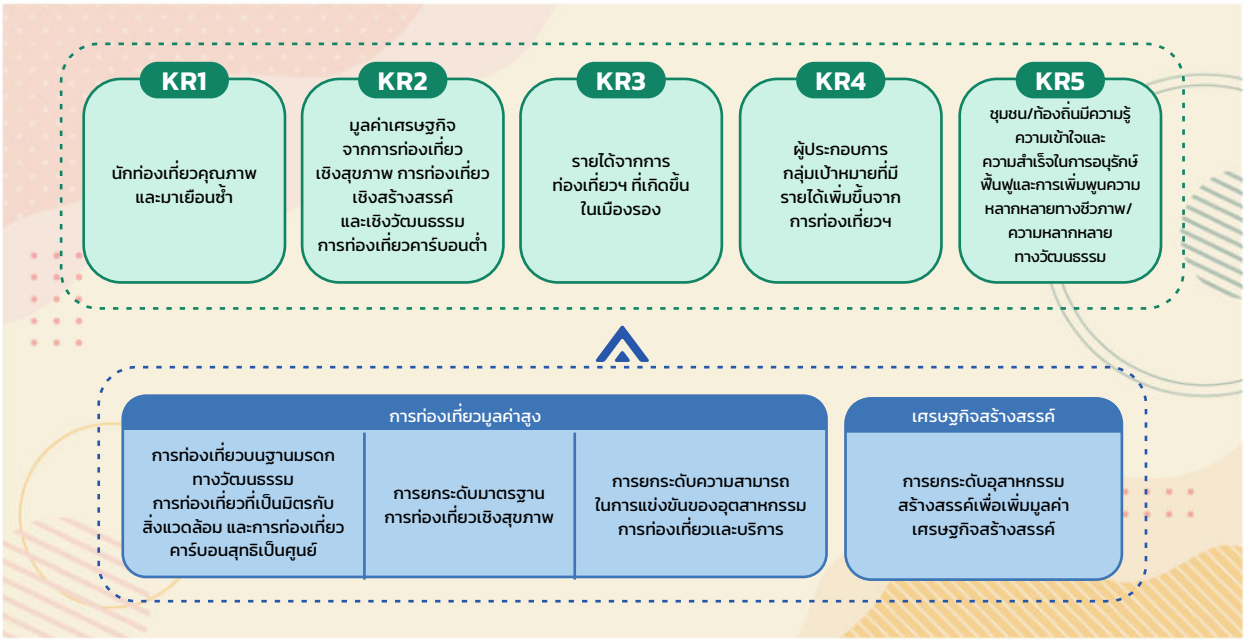

จากการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนจากแผน ววน. ดังกล่าว จะทำให้เห็นว่าการเตรียมความพร้อมของภาคการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งผู้ประกอบการการท่องเที่ยวจะต้องพิจารณาใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยในเชิงพาณิชย์มากขึ้น เพื่อเตรียมปรับตัวรองรับกลุ่มตลาดเป้าหมายตลอดจนการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยระดับนโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องในทุกสถานการณ์

เอกสารอ้างอิง

กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา (2563). จำนวนและรายได้นักท่องเที่ยวต่างชาติ รายเดือน ปี 2559-2562R. สืบค้นจาก https://www.mots.go.th/news/category/585

ธรรมศักดิ์ ยีมิน. การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวทางทะเลคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ของประเทศไทย. ได้รับการสนับสนุนทุนจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)

นิพัทธ์ พงษ์ชวนชื่น. การพัฒนาเครือข่ายห่วงโซ่อุปทานท่องเที่ยว เครือข่ายนักท่องเที่ยวและเส้นทางการท่องเที่ยว เพื่อการท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ในจังหวัดน่าน. ได้รับการสนับสนุนทุนจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)

นราวดี บัวขวัญ. การเพิ่มคุณค่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนย่านเมืองเก่าภูเก็ต. ได้รับการสนับสนุนทุนจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)

นวลสมร อุณหะประทีป. ต้นแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ จังหวัดภูเก็ต เพื่อยกระดับความปลอดภัยด้วยมาตรฐานสากลเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพ. ได้รับการสนับสนุนทุนจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)

ปาริชาต สุนทรารักษ์. ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการตลาดการท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์มุ่งสู่การท่องเที่ยวคุณภาพสูง (ภูเก็ต กระบี่ สุราษฎร์ธานี นครปฐม สมุทรสงครามและพื้นที่เชื่อมโยง) : เจาะตลาด เพิ่มยอดขายเที่ยวไทยไร้คาร์บอน. ได้รับการสนับสนุนทุนจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)

เพชรสุนีย์ ทั้งเจริญกุล. ต้นแบบการบริหารจัดการ WellHotel เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพ. ได้รับการสนับสนุนทุนจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)

ASEAN Secretariat (2021). ASEAN Tourism Strategic Plan 2016-2025. สืบค้นจาก https://asean.org/wp-content/uploads/2022/05/Updated_ATSP_2016-2025.pdf

ผลัก “งานวิจัยท่องเที่ยว” ช่วยไทยฝ่าโควิด-19 ดัน การสร้างโอกาสพลิกฟื้นหลังวิกฤต พร้อม สนองตลาดเป้าหมาย

– UWU. POLICY BRIEF –